

Szukot Marosvásárhelyen

Ez a szuká, ami a képen látható, itt van a zsinagóga udvarán Marosvásárhelyen. Úgy van csinálva, hogy a tetejét ki lehet nyitni, és ágot raknak rá. Később aztán nem bontják le, hanem befedik, hogy ne menjen tönkre. Templomozás után bemegyünk a sátorba, és ott mindenkit megkínálnak zsemlével. Méz van egy tányérban, és azt mártogatják, hogy édes legyen az év, és bort iszunk. Fent látható egy csomó gyümölcs, ami a tetőt díszíti: alma, szőlő, birsalma. A virágokat ott neveljük a templom udvarán, és pontosan megfelelnek egy ilyen szuká díszítéséhez. Eddig a sátrat egy ott dolgozó könyvelő díszítette, akit úgy hívnak, hogy Grünstein Ica, de aki nem zsidó. A férje vallásos zsidó volt, így Ica a vallási szokásokról többet tud, mint egy zsidó, mert a férjétől megtanulta. Ilyenkor ő a fődíszítő. A peszáhi vacsorát is ő és a sógornője készítették eddig. [Betegeskedése miatt] most azok csinálták, akikkel eddig dolgozott, mert nem olyan nagy dolog

megtanulni. Így megy tovább a technika [a tradíció]. Jobbról az első a sógorom, dr. Mármor, aki jogász. Neki egy darabig volt egy ügyvédi irodája, egy idősebb jogással közösen az 1950-es években. Utána jogtanácsos volt a városházán sokáig, onnan is ment nyugdíjba. Vallásos zsidó családból származik, és nagyon sokat tud. Ő, az elnök és még egy bácsi, akik tudnak felolvasni a Tórából. Fel volt készítve már gyerekkorában, és még most is nagyon jó feje van. Balról az első férfi Grünberg Misi, 80 éven felüli mérnök. Munkaszolgálatos volt, de hazajött. Én mint tanárt ismertem meg a Konstruktív Líceumban, az ott volt akkor, ahol most a Művészeti Líceum van. Én ott töltöttem az első tanári évemet, ott ismertem meg. Mellette Deutsch Gyula bácsi. Ő szászrégeni származású, de itt él, Marosvásárhelyen. [2003 tavaszán meghalt.] A felesége Deutsch Éva is zsidó, van két leányuk. Mind a kettő orvos. Gyula jogot végzett, de nem dolgozhatott ügyvédként, mert a szülei gazdagoknak számítottak Szászrégenben. Üzletük volt, és őt mint kizsákmányoló gyermekét nem vették fel sehová -- mondja ő. És így dolgozott különböző gyáraknál: a Metalotechnikánál, a Fotógyárban mint az anyagbeszerzési iroda vezetője. A harmadik balról Izsák Márton, a híres zsidó szobrászművész, aki 25 évig volt a Művészeti Líceum igazgatója, Ő is szervezte meg az iskolát a háború után. A legtöbb marosvásárhelyi szobrot ő csinálta. Marosvásárhely díszpolgárává avatták. Fontosabb szobrai: a Bolyaiak szobra, a Bartók Béla szobor, Eminescu szobra, az Ismeretlen Katona szobra. A 'Deportáltak szobra'-t, amit 50 évvel ezelőtt csinált, most akarja a hitközség bronzba öntetni és felállítani a zsinagóga előtt. Nagyon szép, jelképes szobor: nagytata, nagymama, a leányuk és két gyereke. 6 méteres gyönyörű szobor. [Egyelőre, pénzhiány miatt még csak] gipszben van meg a zsidó temető halottasházának egyik termében. A szobrait kiállították külföldön is. [2003 májusában volt a szoboravatás Marosvásárhelyen.] A felesége angoltanár volt az orvosi egyetemen és a színiakadémián. [Izsák Márton 2004 januárjában elhunyt.]